

La ventana de la UJI

El compromís amb la sostenibilitat i els seus impactes

La nostra universitat analitza el seu paper en l'assoliment de reptes econòmics, socials i mediambientals dels propers anys

ELSA
González-Esteban*

VICENTE
Cervera Mateu*

Diferents organismes internacionals i nacionals, com les Nacions Unides, la Comissió Europea o la CRUE Universitats, subratllen, en les últimes dècades, la capacitat que posseeixen les universitats de transformar els seus entorns i el potencial enorme per a orientar el canvi necessari per a fer front als reptes econòmics, socials i mediambientals que estem evidenciant en els nostres dies. La transmissió dels diferents sabers, la generació de nou coneixement des de la interdisciplinarietat i la intradisciplinarietat i la seua transferència al teixit empresarial, institucional i social és ben rebuda i reconeguda com a essencial i també com a socialment útil i necessària per a aconseguir els ODS presents en l'Agenda 2030.

El Pla de Responsabilitat Social Universitària orientat als objectius de desenvolupament sostenible (RSU-ODS) de la Universitat Jaume I és el resultat d'un procés participatiu que permetrà, durant el període 2023-2026, integrar i impulsar la responsabilitat social universitària (RSU) amb l'Agenda 2030, orientada pels objectius de desenvolupament sostenible (abreviats com a ODS).

Aquest Pla és un full de ruta resultat d'un procés d'anàlisi, parti-

cipació i disseny estratègic que s'ha estès al llarg de set mesos, de gener a juliol d'aquest any. Més de 100 persones, representants de tota la comunitat universitària, han estat involucrades en la seva creació: estudiantat, personal docent i investigador i personal tècnic, de gestió i d'administració i serveis, així com associacions de l'UJI.

Com ressaltava la rectora, Eva Alcón, en la presentació en acte públic el 24 d'octubre, es transmet a la societat el compromís de l'UJI amb la sostenibilitat, donat que els mandats que han mogut aquest Pla provenen dels marcs socials i legislatius. L'UJI va obrir al gener un procés de reflexió i deliberació per a definir com podem respondre a aquests mandats des de les funcions que ens són pròpies com a universitat: la formació, la investigació i transferència, la relació amb la societat i el lideratge, des d'una governança i gestió responsables.

Tres són els objectius que es van definir i que cobreix el Pla RSU-ODS de la Universitat Jaume I. En primer lloc, la identificació en un pla únic de les accions institucionals en matèria de responsabilitat social universitària (RSU) i objectius de desenvolupament sostenible (Agenda

2030) de l'UJI per al període 2023-2026. En segon lloc, la integració en un únic pla dels aspectes econòmics, socials i mediambientals, per poder orientar i gestionar la nostra acció com a universitat socialment responsable i compromesa amb la sostenibilitat.

I, finalment, també el seguiment de l'avançament de l'UJI en matèria d'RSU i la informació d'aquest a la comunitat universitària i a la societat, de manera integrada, en la memòria acadèmica, en què es recollirà conjuntament la informació acadèmica i les accions en matèria d'RSU i de consecució d'Agenda 2030.

LA PRINCIPAL RAÓ que ha motivat aquest projecte ha estat l'alineació de la gestió i la governança de l'UJI en els marcs nacionals i internacionals que s'han desenvolupat els darrers anys. Així, com comentàvem, les Nacions Unides, la Comissió Europea i CRUE Universitats han subratllat la capacitat que posseeixen les universitats de transformar els seus entorns i el potencial enorme per a orientar el canvi necessari. També, els marcs legislatius nacionals i regionals han incorporat regulacions que afecten l'activitat universitària i ens fan avançar en matèria de sostenibilitat i respon-

sabilitat. Entre altres, les recullen lleis com la LOSU i la Llei 17/2022 de ciència, tecnologia i innovació de l'Estat, i altres autonòmiques.

A més, amb aquest document, l'UJI dona resposta al seu compromís per fomentar la responsabilitat social, la governança i la gestió sostenible dels recursos que recull el Pla d'Acció de Govern de l'UJI.

El Pla RSU-ODS de la Universitat Jaume I s'estructura al voltant de 4 dimensions que emanen de les funcions universitàries: governança i gestió; formació; investigació i transferència; i relació amb la societat i lideratge.

Al document es defineixen 13 objectius estratègics, 38 línies d'acció i 173 accions per a desenvolupar fins el 2026. A més, conté 53 indicadors per a poder fer el seguiment de la manera en què responem com a universitat als impactes econòmics, socials i mediambientals que generem i de quina manera avancem en la contribució com a un dels actors clau de l'Agenda 2030.

Caminar aquest full de ruta és la resposta a la crida que tant la Comissió Europea com les Nacions Unides fan a les universitats, com a actors socials clau per aconseguir frenar la insostenibilitat que posa en perill el planeta i per assolir el benestar i la consecució de la justícia social.

El repte ara rau en desplegar les accions i difondre-les dins i fora del campus. Per aquest motiu, s'han dissenyat dos ferramentes que

podran ser utilitzades tant per a conèixer el Pla com per a mostrar, a través de la docència i la difusió social, l'Agenda 2030 i la nostra acció com a universitat socialment responsable. D'una banda, el Joc del Pla RSU-ODS de la Universitat Jaume I, basat en el popular Jenga, que ajuda a visualitzar les dimensions, els objectius estratègics i les línies d'acció del Pla. I d'una altra banda, la ruta ODS-UJI, que permet identificar els diferents ODS al campus i visibilitzar el compromís de la comunitat UJI amb l'Agenda 2030 com a part consubstancial de la seua responsabilitat social universitària al mateix temps que es donen a conèixer els objectius de desenvolupament sostenible.

Els diferents ODS del campus han sigut dissenyats tenint en compte l'accessibilitat universal, per tant, són accessibles gràcies a una lectura fàcil i també a la lectura en braille, perquè volem un campus tan inclusiu com siga possible. Als mapes que hi ha a l'Àgoraes poden veure identificats tots els punts que s'han assenyalat per tal de poder fer la visita al campus seguint la ruta ODS-UJI. Amb el procés col·lectiu dut a terme per a definir aquest Pla, tenim a les nostres mans una ruta comuna per a construir conjuntament una universitat socialment més responsable i rendir comptes com a agent de transformació social. =

***Vicerectora de Responsabilitat Social, Polítiques Inclusives i Igualtat; i vicerector d'Infraestructures i Sostenibilitat**

Tenim a les nostres mans una ruta per a construir una universitat més responsable i per a rendir comptes